

N:o 64.

Af herr **J. Larsson** i Presstorp, om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående vilkoren för erhållande af bidrag till förbättring af landsvägar.

Genom Riksdagens åtgärd har större och större anslag beviljats till bidrag för anläggning af nya samt förbättring och omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar, och detta med rätta, ty goda kommunikationer befordera alltid en Orts framåtskridande, och har detta anslag under de senaste åren utgjort en million kronor om året, att fördelas med $\frac{2}{3}$ -delar af kostnaden, hvilket belopp äfven upptages i den nu erhållna 1902 års statsverksproposition.

Rörande vilkoren för utfäende af de från staten utgående $\frac{2}{3}$ -delar hafva de ofta förändrats, ty en tid utgick beloppet i fråga enligt det uppgjorda kostnadsförslaget, och erhöilo då en del kommuner sina vägar utan eget tillskott, alldenstund arbetet nedbragtes långt under kostnadsförslaget, och räckte ofta statsanslaget till hela vägbyggnaden; sedan bestämdes, att entreprenadsumman skulle utgöra normen för statsbidraget, men äfven då skedde oegentligheter derigenom, att entreprenadsumman bringades i höjden af någon hjälpsam person, som derefter afstod anbudet till de byggnadsskyldige, som derigenom beredde sig en afsevärd förmån och sluppo med ganska lindriga utgifter. För närvarande praktiseras ett annat sätt, som deremot oftast leder till ett helt motsatt resultat och i hög grad betungar de kommuner, som omlägga sina vägar, ty numer erhålles i statsanslag $\frac{2}{3}$ -delar af entreprenadsumman, om den icke öfverskrider kostnadsförslaget, men går den verkliga kostnaden till mera än det uppgjorda kostnadsförslaget, erhålles ändå icke mera än $\frac{2}{3}$ af detsamma, och då

numera å en del orter praktiseras, att kostnadsförslagen uppgöras orimligt lågt, få kommunerna derigenom tillsätta så stora belopp, att det inträffat, att deras utgifter stigit till lika belopp med statsanslaget och till och med högre, så att man har derigenom kommit från den ena ytterligheten, att kommunerna ingenting släppt till, till den andra, att de blifvit i hög grad betungade. För att råda bot häremot borde föreskrivas, att den verkliga kostnaden skulle ersättas af stat och kommun med hvar sina bestämde delar, så att den ena parten icke betungades på den andres bekostnad. Men att komma derhän kan antagligen icke ske på annat sätt, än att landsvägsarbetena utföras efter räkning, ty då bortföle de här förut påpekade missförhållandena, alldenstund statens ingenjörer, som äfven nu kontrollera arbetena, då vore statens ombud och vederbörande vägstyrelse vore kommunernas och det låge i deras gemensamma intresse att få allting gjordt så billigt och bra som möjligt. Att några svårigheter behöfde uppstå för att gå till väga på detta sätt förefinnes icke, ty vederbörande vägstyrelse har icke svårt att få en bra förman, som hade den dagliga tillsynen om hand, och i öfrigt kontrollerades arbetet af statens och kommunernas ombud, och några oegentligheter behöfde icke förekomma, hvilket visat sig, der vägstyrelsen har verkställt arbetet på detta sätt.

Då kommunerna äro mycket betungade genom alla de pålagor, som drabba dem i flere afseenden, och då de flesta hafva måst anlita lånevägen för att dermed täcka en del af sina utgifter, så att icke nog med att den nuvarande generationen har stora skatteutgifter, hvilka å en del orter å landsbygden gå till häpnadsväckande belopp, utan dryga bördor hafva äfven åsamkats efterkommande genom detta lånesystem, skulle det följaktligen vara af högsta behovet påkalladt, om statens andel till vägbyggnadsarbeten kunde höjas till $\frac{4}{5}$ -delar och kommunerna således finge $\frac{1}{5}$ -del.

Genom denna fördelning af kostnaden bereddes de närvarande en stor lättnad och äfven efterkommande, då antagligen en del kommuner derigenom kunde undgå att anlita lånevägen och de, som ändå voro tvungna dertill, finge mindre belopp att upplåna.

Men för att icke minskning skulle ske i de årliga vägbyggnadsarbetena, på grund af högre bidrag från staten, vore nödvändigt, att statsanslaget ökades med 200,000 kronor, ty derigenom utjemnades det belopp, som kommunerna finge lindrigare, och således behöfde icke några arbeten fördröjas mera än hvad hittills skett.

Med anledning af hvad här ofvan anförts, får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta en skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes taga under öfvervägande,

dels i hvad mån andra föreskrifter än de nu gällande böra meddelas i fråga om villkoren för erhållande af bidrag till förbättring af landsvägar,

dels huruvida icke fördelningen af statsanslaget till väganläggningar kunde förändras till $\frac{4}{5}$ -delar och på grund deraf anslaget i sin helhet ökas.

Stockholm den 23 januari 1902.

Joh. Larsson,
fr. Presstorp.

Uti motionens syfte instämma:

C. T. Lind.

O. E. Gädda.

Herman Andersson.

A. Johanson.
